

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie ze skargi C. R.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Łodzi w sprawie o sygn.
I ACa 2257/22,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Łodzi

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 7 maja 2024 r.

oddala skargę.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

UZASADNIENIE

Pismem z 18 stycznia 2024 r. C. R. (dalej jako: „Skarżący”), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu sądowym prowadzonym przez Sąd Apelacyjny w Łodzi pod sygn. akt I ACa 2257/22, wnosząc o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w Łodzi w sprawie o zapłatę (I ACa 2257/22) nastąpiła przewlekłość postępowania,

2. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty 20.000,00 zł jako odszkodowania z tytułu przewlekłości postępowania,

3. wydanie Sądowi rozpoznającemu powyżej wskazaną sprawę zalecenia podjęcia czynności i nadania jej dalszego biegu,

4. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W krótkim uzasadnieniu skargi jej autor wskazał, że pozwany 4 października 2022 r. złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 29 lipca 2022 r. Sprawa zarejestrowana została pod sygnaturą akt I ACa 2257/22. W dniu 3 listopada 2022 r. strona powodowa złożyła odpowiedź na apelację. W przedmiotowej sprawie od tamtej pory nie zostały podjęte żadne czynności. W dniu 27 października 2023 r. powód skierował do Sądu wnioski o podjęcie czynności w sprawie.

Wobec powyższego, w niniejszej sprawie nastąpiło naruszenie prawa strony powodowej do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, bowiem doszło do przewlekłości postępowania, z uwagi na fakt, że w okresie ponad 1 roku Sąd nie podjął żadnej czynności. Podjęcie dalszych czynności nie wymaga takiego nakładu pracy, który uzasadniałby upływ roku na wydanie stosownych zarządzeń czy ich wykonanie.

Jak dalej wskazano, w świetle przytoczonych okoliczności sprawy, Skarżący wnosi o przyznanie na jego rzecz kwoty 20.000,00 zł jako odszkodowania za szkody wynikłe z przewlekłości postępowania. Skarżący nie przyczynił się w żaden sposób do przedłużenia trwania wskazanego postępowania.

Pismem z 5 kwietnia 2024 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi złożył odpowiedź na skargę, zgłaszając swój udział w sprawie oraz wnosząc o oddalenie skargi.

W lakonicznym uzasadnieniu odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi wskazał, że celem ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), poza stwierdzeniem stanu

nieuzasadnionej przewlekłości postępowania, jest usunięcie skutków tego stanu i doprowadzenie do sprawnego rozpoznania sprawy. W chwili obecnej postępowanie w sprawie I ACa 2257/22 jest prawomocnie zakończone, albowiem wyrokiem z 19 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił zaskarżone apelacją orzeczenie. Sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 12 października 2022 r., co - w ocenie Prezesa tego Sądu – oznacza, że w sprawie nie zaszła przewlekłość postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawartości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności

strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygania sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, zwraca się uwagę w literaturze (S. *Pikułski*, J. *Szczechowicz*, *Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego* (w:) *Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza*, Toruń 2004, s. 353 i n.).

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (postanowienia NSA: z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08 oraz z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy nie naruszono w niej prawa do sądu w aspekcie rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Bezspornym faktem jest, że akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Łodzi 12 października 2022 r. (k. 558 akt sądowych). Sąd dokonał pewnych czynności wstępnych (np. losowania sędziego referenta – k. 559 akt sądowych, czy doręczenia odpisu apelacji pełnomocnikowi powoda – k. 561 akt sądowych). Następnie odpowiedziano na pismo ponagląjące powoda z 27 października 2023 r. (k. 571-574 akt sądowych). W dniu 16 lutego 2024 r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu terminu posiedzenia niejawnego w sprawie na 19 lutego 2024 r. (k. 576 akt sądowych),

na którym to posiedzeniu zapadł wyrok prawomocnie kończący postępowanie (k. 577 akt sądowych).

Analiza powyższej sekwencji zdarzeń (czynności procesowych) skutkuje stwierdzeniem, że od chwili wpływu akt sprawy wraz z apelacją do Sądu Apelacyjnego w Łodzi (październik 2022 r.) do dnia wydania prawomocnego wyroku przez ten Sąd (luty 2024 r.) upłynęło nieco ponad 16 miesięcy. Procedowanie Sądu Apelacyjnego w Łodzi w niniejszej sprawie nie naruszyło więc ugruntowanego standardu orzeczniczego, w myśl którego o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy. W rozważanym przypadku upłynęło co prawda 16 miesięcy, ale sprawa została już rozstrzygnięta. Doszło więc do wyznaczenia terminu posiedzenia niejawnego i wydania wyroku. Całokształt okoliczności sprawy przesądza o oddaleniu skargi.

Oddalając skargę, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym zauważył jednocześnie, że jej wniesienie odniosło pożądany skutek, albowiem „zmobilizowało” ono Sąd Apelacyjny w Łodzi do szybszego procedowania w sprawie i wydania wyroku. W tym kontekście stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie zostało zapewnione Skarżącemu prawo do sądu w aspekcie sprawnego przebiegu postępowania sądowego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość orzekł jak w sentencji postanowienia, oddalając skargę.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

[SOP]

[ms]